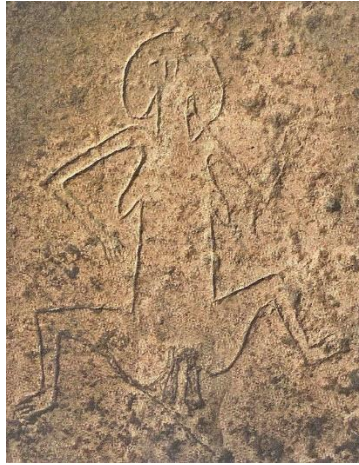
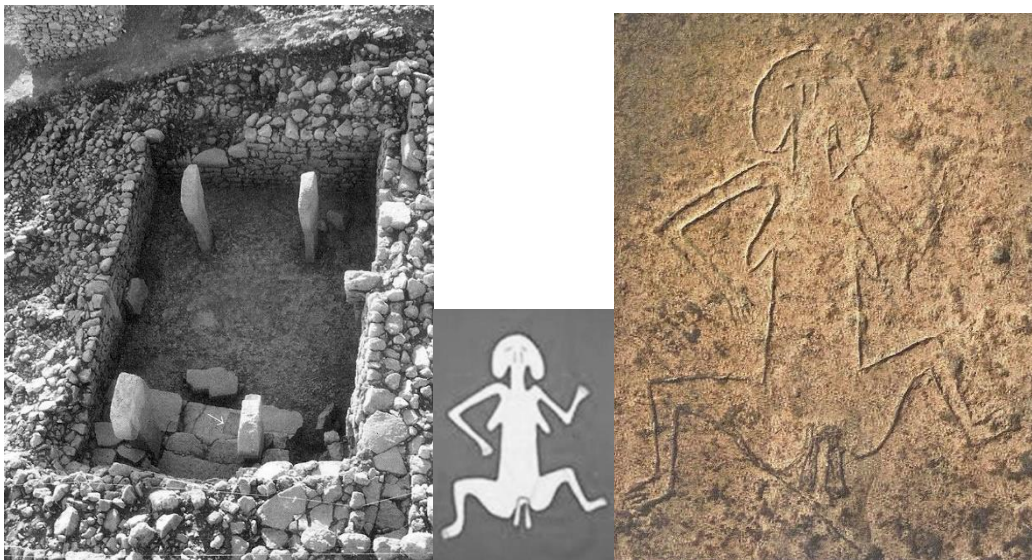

Updating Venuskunst, de Sheela of oermoeder van de Navelberg of Göbekli Tepe

Deze barendende oermoeder van ca 30 cm is aangetroffen op een bank die opgebouwd is uit diverse steenplaten. De bank stond in het Leeuwenpijlgebouw op de Navelberg of Göbekli Tepe in Turkije. De bank bevindt zich aan de oostwand. De dame in kwestie toont een paddenstoelachtig kapsel hetgeen op sjamanisme en trance kan wijzen; dit omdat de stoffen in paddenstoelen bewustzijnsverruimend werken. Toont zij een navelstreng die na de geboorte nog half afgesneden naar buiten hangt? Ja, dat lijkt er wel op. Het gaat hier niet om opgerekte schaamlippen, macronymphia, een verschijnsel dat in Zuid-Afrika voorkomt, een mogelijkheid die sommige archeologen naar voren brengen...¹

Links: Het Leeuwenpijlgebouw op de Navelberg. *The Language of MA dl 1 h 5*, p. 121 [5.11a]; *Vrouw Holle en de verborgen wijsheid in sprookjes* p. 293 [9.4c].

Midden: de banner van Lydia Ruyle van de oermoeder die zij de sheela noemde, in zwart wit, *Holle-boek* p. 293

Rechts: originele foto van de sheela of oermoeder uit het Leeuwenpijlgebouw op de Navelberg of Göbekli; *The Language of MA dl 1 h 5*, p. 121 [5.11a] en dl II, p. 517 [II.723]; *Venus is geen Vamp dl II h 7*, p. 411 [II.7.54]; *Vrouw Holle en de verborgen wijsheid in sprookjes* p. 293 [9.4ab]

De androcentrische benadering van de Nieuwe Archeologie. Wijlen archeoloog Klaus Schmidt had de sheela in zijn boek uit 2006 (en in een lezing in het Rijksmuseum voor Oudheden te Leiden in 2009

waar ik bij aanwezig was), nog laatdunkend beschreven als ‘een vrouw die klaar ligt voor de *paring*; de in de bank ingegrifte afbeelding zou van *later* datum zijn dan de tempel en zou de pilaar *ontsieren* (*the drawing does not adorn the column, but actually disfigures it*). In zijn boek trekt hij de zogenaamde ‘paarhouding’ in een denigrerende seksuele context.²

Rechts: Lydia met bloemenkrans voor haar rood-groen-gekleurde sheela-banier

Lydia Ruyle. Toen de Amerikaanse kunsthistorica en schepster van vele kleurrijke godinbanieren Lydia Ruyle in **2009** op haar reis *On the trail of the Mothergoddess in Anatolia* het museum in Sanli Urfa bezocht, stond ze er nog niet, de ‘Sheela’, waar ze naar uitkeek. Die stond toen in 2009 op een plank in het huis van de hoofdarcheoloog. Toen ik er in **2007** was, ben ik haar ook niet in het museum tegengekomen. Mogelijk stond ze toen ook al op die plank in dat Turkse huis...

Maar nu Lydia aan het einde van een inspannende reis van veertien dagen in **2012** hier haar laatste stop maakt, wachten haar en haar gezelschap, zo schrijft ze in haar verslag, een verrassing. Ze staat oog in oog met wat ‘haar Sheela’, zoals deze nu in het recentelijk verbouwde museum tentoongesteld staat. Lydia stelt een kleurrijk verslag samen van haar reis. Dit reisverslag is online te vinden onder de link in de noot.³

De geboortebank. Lydia hoort van de Turkse archeoloog, die de Amerikaanse groep rondleidt, dat deze oermoeder in een van de boventempels aan de noordzijde gevonden is **op een bank** tussen twee leeuwenpijlers; **in die bank** moet zij ingegrift zijn geweest. Lydia: ‘ze kan een geboortebank geweest zijn, een metafoor voor de wedergeboorte vanuit de Navelberg’ (*She could have been an actual birthing bench, or metaphorical rebirth in navel mountain*).⁴ Twee staande pilaren met twee leeuwen in sculptuur, beschermen een van de oudste sheela’s. Ook deze pilaren tonen armen die op de buik liggen; volgens Klaus Schmidt dragen ze ook een stola of omslagdoek.⁵

Een medische benadering. Murat Yurdakok, werkzaam aan de medische faculteit van de universiteit van Ankara, afdeling neonatologie, schrijft in een artikel van 2 juli 2015 getiteld ‘Neonatal medicine in prehistoric times in Anatolia’ dat deze plek mogelijk een *sacraal* centrum is waar vrouwen veilig kunnen baren. Een kraamkliniek *avant la lettre*, zoals ze op Cyprus ook gevonden zijn?

In de visie van deze Turkse gynaecoloog *speculeren* de archeologen dat het om een *parende* positie gaat (genoemd de *Venus Accueillante* of ‘Venus in ontvangenis’), maar deze Turkse medicus weet zeker dat het om een *barende* houding gaat. Wel is het mannelijke aanwezig in haar fallische hoofd- en paddenstoelvormige kapsel. Het gaat volgens Murat Yurdakok om een vrouwgerichte cultus waarin het mannelijke aanwezig is.⁶

Tot slot. De Sheela bevindt zich bij de ronde en baarmoederlijke structuren bovenop op de Navelberg (!). Zij toont de symboliek baren en geboren worden: van genereren en regenereren.

Annine van der Meer, februari 2019

©anninevandermeer

Hier volgen nog enkele foto's.

Banieren van Lydia Ruyle

---

¹ *Venus is geen Vamp*, 411.

² *The Language of MA*, 517 n 51 [Il. 7.23] met verw. naar Schmidt, *Sie Bauten die ersten Tempel*, 237.

³ https://www.academia.edu/12783361/2012_Visit_to_Gobekli_Tepe

⁴ Lydia Ruyle, 'Visit to Göbekli Tepe', 2012. PDF on line.

⁵ Klaus Schmidt, *Sie Bauten die ersten Tempel, Das rätselhafte Heiligtum der Steinzeitjäger*, München, 2006, 232 afb. 101.

⁶ Murat Yurdakok, 'Neonatal medicine in prehistoric times in Anatolia', 2 juli 2015 artikel online: noemt het zowel een centrum waar veilig gebaard werd met daaraan voorafgaand mogelijk het paren op dezelfde plaats.